

NTOG Kunst Salon

In de klinische praktijk worden we regelmatig geconfronteerd met ongrijpbare aspecten van de mens. Microscopisch kleine veranderingen met onverklaarbaar grote gevolgen, het indrukwekkende effect van wilskracht op fysiek herstel, nieuwe ontdekkingen die geijkte behandelingen in een nieuw daglicht plaatsen. Dat houdt je nederig en heel bewust van onzichtbare dimensies van de wereld. Zichtbaarheid is geen voorwaarde voor significantie.

Aan het eind van de negentiende eeuw zette de een na de andere revolutionaire wetenschappelijke ontwikkeling het gangbare wereldbeeld op zijn kop. Het elektron, röntgenstraling, radiogolven en ook evolutietheorie en psychoanalyse, al deze ontdekkingen impliceerden: de werkelijkheid gaat verder dan de gewone waarneming. Wonderbaarlijk! Niet alleen wetenschappers waren hierdoor gefascineerd, ook kunstenaars.

De Zweedse kunstenaar Hilma af Klint begon haar carrière als academisch opgeleide schilder van landschappen, bomen en bloemen. De zichtbare wereld. Om bij te verdienen tekende ze in opdracht van een hoogleraar diergeneeskunde microscopische preparaten. De *Zeitgeist* bood veel inspiratie en bracht haar via onderwerpen als metamorfose en evolutie uiteindelijk bij een abstracte beeldtaal. De Nederlandse Piet Mondriaan onderging een vergelijkbare zoektocht en hoewel ze elkaar nooit hebben gekend zijn er prachtige parallellen te trekken. Het Kunstmuseum in Den Haag brengt beide kunstenaars samen in de tentoonstelling: *'levensvormen'*. Een fraaie titel die aangeeft waar het bij deze schilders uiteindelijk om ging. Ze wilden de schoonheid van het leven zichtbaar maken waarbij het niet gaat om het letterlijk verbeelden maar om het uitdrukken.

In 1907 schilderde Af Klint een serie monumentale werken over de kracht van het leven via de ontwikkeling van kind tot oudere: *'The Ten Largest'*. Het hier getoonde kunstwerk *'Childhood'* is het tweede schilderij. Er zijn organische vormen te zien, er is groei, bloei en levendigheid. Als een mystieke mitose. De vormen geven een gevoel van speelse vrijheid en toch voel je ook de universele kracht die de verbinding in stand houdt. Het doet me denken aan overkoepelende natuurwetten die logica en structuur geven maar waarbinnen nog zo veel ruimte is voor unieke variatie, ontwikkeling en verrassing. De magie van het leven.

Dokters willen de kwaliteit van leven verbeteren of herstellen, Mondriaan en Af Klint wilden de universele kwaliteit van leven uitdrukken. Dat vult elkaar prachtig aan! Bezoek *'levensvormen'* en laat je prikkelen door deze waanzinnige kunstenaars. Je komt er gegarandeerd bevolgen vandaan!

Daphne Voormolen, arts foetale geneeskunde WKZ
Stichting Kunst Salon

Colofon: Hilma af Klint, The Ten Largest No. 2 – Childhood (1907)